YOSHLAR ONGIDA FUQAROLIK POZITSIYASINI SHAKILLANISHI

Usmanova Shohsanam, Igamberdiyev Doniyorjon - Andijon davlat pedagogika instituti katta o‘qituvchilari
Hakimjonova Buzaynab Sharifjon qizi, Hasanboyeva Diyora Abdurashid qizi, Tojaliyeva Dilyora Qodirjon qizi - Aniq va Tabiiy fanlar fakulteti Fizika yo‘nalishi 101-guruh talabalari

Annotatsiya: Ushbu maqolada yoshlarda faol fuqarolik pozitsiyasini shakillanishi, taraqqiyot bosqichlari, yoshlarning ijtimoiy-siyosiy faolligi, axloqiy rivojlanishi haqida so‘z yuritiladi.

Kalit so‘zlar: Fuqarolik pozitsiyasi, ijtimoiy tarmoqlar, yoshlar, ta’lim, fuqaro, ijtimoiy-siyosiy faollik, ijtimoiy rivojlanish sohasi.

Fuqarolik pozitsiyasi shaxsning jamiyat hayotiga daxldorlik hissi, ijtimoiy jarayonlarga faol munosabat bildirish va o‘z huquq hamda burchlarini anglab, ularni amalga oshirishga intilishidir. Qisqacha qilib aytganda shaxsning jamiyatdagi ma’suliyati va ijtimoiy faolligi bilan bog‘liq tushunchaga aytiladi. Demokratik jamiyatda yoshlarning siyosiy va ijtimoiy faolligi davlatning barqaror rivojlanishida muhim omil hisoblanadi.Bugungi kunda Yangi O‘zbekiston sharoitida yoshlarning fuqarolik pozitsiyasini shakllantirishga qaratilgan islohotlar amalga oshirilmoqda. Prezident Shavkat Mirziyoyev tashabbusi bilan olib borilayotgan islohotlar natijasida yoshlarning huquqiy bilimlarini oshirish, ularning davlat boshqaruvida ishtirok etishi uchun keng imkoniyatlar yaratilmoqda.

Ijtimoiy tarmoqlar yoshlarni kamolotga erishishi va yutuqlarga erishishida eng yaxshi yordamchi bo‘lishi mumkin.

Yoshlar ongida fuqarolik pozitsiyasini shakillanishi muhim ahamiyatga ega. Bu, yoshlarning aktiv fuqarolar sifatida jamiyatda o‘zlarini ifoda etish, qarorlar qabul qilish jarayonida ishtirok etish va o‘z huquqlarini himoya qilish imkoniyatidir. Fuqarolik pozitsiyasini shakillanishi quyidagi usullar orqali amalga oshirilishi mumkin:

Muvofiqlik va anglash - Yoshlar o‘zlari yashayotgan jamiyatda muammo va imkoniyatlarni chuqur anglab, ularni muhokama qilishlari zarur.

Aktiv davlat siyosatida ishtirok - Turli tashkilotlar va guruhlar orqali, yoshlar o‘z fikrlarini bildirishlari, fikr almashishlari va g‘oyalarini ilgari surishlari mumkin.

Ta'lim - Yoshlar, fuqarolik huquqlari va burchlari haqida bilim olishlari, o‘zlarini ifodalash va jamiyatda o‘z o‘rnini topishlari uchun muhimdir.

Ijtimoiy tarmoqlar - Yoshlar o‘z fikrlarini va pozitsiyalarini ijtimoiy mediada ifoda etish orqali keng auditoriyaga yetkazishlari mumkin.

Taktik choralar - Davlat tashkilotlari va tashkilotlar bilan hamkorlikda, yoshlar o‘z qonunlar va qonun loyihalarini ta'sir qilish imkoniyatiga ega bo‘lishi mumkin.

Yoshlar ongida fuqarolik pozitsiyasini shakillanishi nafaqat ularning shaxsiy rivojlanishi, balki butun jamiyatning barqarorligi va rivojlanishi uchun ham muhimdir. Yoshlar ongida fuqarolik pozitsiyasini shakillanishi

Fuqarolik pozitsiyasi — bu shaxsning ijtimoiy hayotdagi faoliyatini, axloqiy me'yorlarni, o‘z jarayonlari va qarorlarini aniqlaydigan ichki pozitsiyadir. Yoshlarning ongida fuqarolik pozitsiyasining shakllanishi bir qancha omillarga bog‘liq. Ular zamonaviy hayotda, axborot texnologiyalarining rivojlanishi, ijtimoiy tarmoqlar va globalizatsiya kabi jarayonlar ta'sirida asqotmoqda.

Yoshlar fuqarolik pozitsiyasini shakllantirishda birinchi navbatda ta'lim muassasalari, oila va do‘stlar muhim rol o‘ynaydi. Ta'lim muassasalari yoshlarni mustaqil fikrlashga, tanqidiy fikrlashga va huquqiy ongga o‘rgatadi. Ushbu jarayonda, yoshlar o‘z huquqlari va majburiyatlari, shuningdek, o‘z davlatining tarixi va madaniyati haqida ma'lumot olishadi.

Ijtimoiy tarmoqlar esa yoshlarning fikrlarini va qarashlarini shakllantirishda katta ta'sir ko‘rsatadi. Ular orqali yoshlar ijtimoiy muammolar, siyosiy vaziyat va global muammolar haqida xabardor bo‘lib boradilar, o‘z fikr va qarashlarini bildirib, masalalarga munosabat bildiradilar. Bu esa ularning fuqarolik faoliyatini oshirishga yordam beradi.

Tashabbuslar: Yoshlar o‘zaro fikr almashish va birgalikda tashabbuslar yaratish orqali jamiyatda ijobiy o‘zgarishlar amalga oshirish uchun kuchli platformalar asosida faoliyat yurita olishlari mumkin.

Ngoslar va volontyorlik: Yoshlar ko‘ngilli ishlar va nodavlat tashkilotlar orqali fuqarolik faoliyatida o‘zlarini sinab ko‘rishlari va jamiyatga hissa qo‘shishlari mumkin. Bu, ularning liderlik qobiliyatlarini rivojlantiradi.

Tashkiliy faoliyat: Yoshlar guruhlar, klublar yoki tashkilotlar asosida birlashib, o‘z fikrlarini yanada kuchliroq ta'sir ko‘rsatish uchun birga harakat qilishlari mumkin. Bu, yoshlarning ovozini birlashtiradi va e'tiborni oshiradi.

Tadbirlar o‘tkazish: Yoshlar turli ijtimoiy tadbirlar, forumlar va treninglar o‘tkazish orqali o‘z pozitsiyalarini jamiyatda kengaytirishlari mumkin. Bu tadbirlarda o‘z fikrlarini va g‘oyalarini baham ko‘rish imkoniyatiga ega bo‘lishadi.

Regulyativ ko‘rsatmalar: Davlat siyosati va qonunlar yoshlarning fuqarolik pozitsiyasini shakllantirishda muhim rol o‘ynaydi. Yoshlar, o‘z fikrlarini aks ettirish uchun siyosatni ta'sir qilishda faol bo‘lishlari zarur.

Yoshlar ongida fuqarolik pozitsiyasining shakllanishi ko‘p qirrali jarayon bo‘lib, ta'lim, ijtimoiy tarmoqlardagi faoliyat va atrof-muhit ta'siriga bog‘liqdir. Ularni samarali yo‘naltirish va qo‘llab-quvvatlash fuqarolik jamiyatining barqarorligi va rivojlanishi uchun zaruriy shartlardan biridir.Barcha omillar, yoshlarning fuqarolik pozitsiyasini shakllantirish va jamiyatda faol ishtirok etishlarida muhim ahamiyatga ega. Jamiyat uchun zamin yaratishda va kelajakda ijobiy o‘zgarishlar amalga oshirishda ularga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Mirziyoyev Sh. M. Yangi O‘zbekiston strategiyasi. Toshkent: O‘zbekiston, 2021.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh. Mirziyoyevning yoshlarga oid farmon va qarorlari. www.lex.uz
3. To‘xtayev A. Ijtimoiy tarmoqlarning yoshlar ongiga ta’siri. Toshkent: Fan, 2020.
4. Жаббарова, Х. К. (2024). Замонавий технологиялар ва таълимдаги ёшлар. Science and innovation, 3(Special Issue 19), 768-770